

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOED

prednesené 11. marca 2004¹

1. V danom konaní sa Komisia domáha, aby Súdny dvor určil, že Francúzska republika si nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb² (ďalej len „smernica“), najmä z článku 15 ods. 2 tejto smernice.

I — Právny rámec

3. V danej veci sú relevantné nasledujúce ustanovenia smernice:

2. Vec sa zakladá na skutočnosti, že Communauté urbaine du Mans (mestská samospráva Le Mans, ďalej len „CUM“) uzavrela zmluvu o vypracovaní štúdií, ktorej predmetom je pomoc zhotoviteľovi konštrukcie čističky odpadových vôd v Chauvinière, bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskych spoločenístiev*.

— Článok 1 písm. g) stanovuje: „[Na účely tejto smernice] súťaž návrhov je taký vnútroštátny postup, ktorý obstarávateľovi umožňuje získať návrh, najmä z oblasti územného plánovania, architektúry, stavebného inžinierstva a spracovania údajov, ktorý vybrala porota v súťaži, s udelením alebo bez udelenia cien.“

— Článok 7 ods. 1 stanovuje: „Táto smernica sa vzťahuje na verejné zmluvy na poskytnutie služieb, ktorých predpokladaná cena bez dane z pridanej hodnoty nie je nižšia ako 200 000 ECU.“

¹ — Jazyk prednesu: holandčina.

² — Ú. v. ES L 209, s. 1.

- Článok 8 stanovuje: „Zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe I A, sa uzatvárajú v súlade s ustanoveniami kapitol III až VI.“
- Článok 11 ods. 3 úvodná veta a písm. c), ktoré sú zahrnuté v hlave III smernice pod názvom „Výber postupov verejného obstarávania a pravidiel súťaže návrhov“, stanovuje: „Obstarávatelia môžu uzavrieť verejnú zmluvu na poskytnutie služby na základe rokovacieho konania bez zverejnenia oznamu v týchto prípadoch:
 - ako súčasť postupu vedúceho k uzavretiu zmluvy na poskytnutie služby, ktorej predpokladaná hodnota bez DPH nie je nižšia ako hodnota uvedená v článku 7 ods. 1.
- Článok 15 ods. 2 je zahrnutý v hlave V smernice pod názvom „Spoločné pravidlá oznamovania“. Stanovuje: „Obstarávatelia, ktorí chcú vyhlásiť verejné obstarávanie na práce [služby — *neoficiálny preklad*] metódou verejnej súťaže alebo užšej súťaže, alebo — za podmienok uvedených v článku 11 — rokovacieho konania, uverejnia [zverejnia — *neoficiálny preklad*] svoj úmysel prostredníctvom oznamu.“

...

- c) ak sa zmluva uzatvára po súťaži návrhov a musí [byť — *neoficiálny preklad*] podľa uplatňovaných pravidiel uzavretá s úspešným záujmom alebo jedným z úspešných záujemcov. Ak je viac úspešných záujemcov, budú všetci pozvaní, aby sa zúčastnili rokovaní;

...“

II — Skutkový stav prípadu a konanie pred podaním žaloby

- 4. Listom zo 7. októbra 1999 Komisia vyzvala francúzske orgány, aby jej oznámili svoje pripomienky k podmienkam a spôsobu, akými uskutočnili viaceré výzvy na predkladanie ponúk zverejnené CUM a týkajúce sa poskytnutia služieb pri prácach na úprave čističky odpadových vôd v Chauvinière.
- 5. V úradnom vestníku boli zverejnené dve oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania týkajúce sa tejto veci, a to

v úradnom vestníku z 30. novembra 1996, séria S č. 233, a v úradnom vestníku z 10. decembra 1998, séria S č. 239. Oznámenie zverejnené 30. novembra 1996 sa týkalo užšej súťaže pre súťaž návrhov, ktorej predmetom bola realizačná štúdia úpravy vody s cieľom zabezpečiť súlad čističky odpadových vôd v Chauvinière s európskymi normami v oblasti životného prostredia. V tejto súťaži návrhov bola k dispozícii cena vo výške 200 000 FRF pre každého z troch vybraných záujemcov.

6. Podľa oznámenia z 30. novembra 1996 predstavovala táto súťaž prvú z troch etáp organizačnej schémy k úpravám vyššie uvedenej čističky odpadových vôd. Druhá etapa pozostávala z predkladania ponúk štúdie, ktorej predmetom bola pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri vypracovaní podrobného technického programu na základe riešenia vybraného v súťaži, vypracovanie štúdie o vplyvoch prevádzky na životné prostredie a nakoniec pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri uskutočňovaní ponúk predložených v rámci verejného obstarávania, ktoré malo byť začiatkom tretej etapy. Súčasťou tretej etapy bolo takisto vypracovanie zmluvných dokumentov týkajúcich sa práce a jej realizácia.

7. Zverejnenie druhého oznámenia výzvy na predkladanie ponúk z 10. decembra 1998 sa týkalo poskytnutia služieb na pomoc zhotoviteľovi konštrukcie. Predstavovalo začiatok vyššie spomínanej druhej etapy.

8. Keďže francúzske orgány neposkytli na jej list zo 7. októbra 1999 oficiálnu odpoveď, zaslala im Komisia 3. augusta 2000 písomnú výzvu. Predmetná výzva obsahovala tri výhrady. Týkali sa jednotlivého porušenia článku 15 ods. 2, článku 27 ods. 2 a článku 36 ods. 1 smernice. V tej istej výzve Komisia vyzvala francúzske orgány, aby v lehote dvoch mesiacov predložili svoje pripomienky a prijali opatrenia nevyhnutné na nápravu.

9. Listom z 21. novembra 2000 francúzske orgány namietli všetky výhrady uvedené vo výzve Komisie. Komisia považovala odpoveď za nedostatočnú, listom z 26. júla 2001 im zaslala odôvodnené stanovisko.

10. Vo svojom odôvodnenom stanovisku Komisia zopakovala tri výhrady už uvedené v písomnej výzve. Vo svojej prvej výhrade Komisia obvinila francúzske orgány, že pri prvom verejnom obstarávaní si nespĺnili svoju povinnosť zabezpečiť skutočnú súťaž. Druhou výhradou bolo, že uvedené orgány predložili ponuku zmluvy na pomoc zhotoviteľovi konštrukcie úspešným záujemcom v súťaži, ktorá tvorila prvú etapu projektu. Táto zmluva znela na približne 5 miliónov FRF a bola uzavretá bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia a bez toho, aby bolo potenciálnym súťažiteľom umožnené sa o ňu uchádzať. V tretej výhrade Komisia tvrdila, že

v zverejnenom oznámení z 10. decembra 1998 obstarávateľ nesprávne uviedol ako kritérium výberu iba kvalifikáciu a kapacitu uchádzačov. Podľa jej názoru tieto kritériá mohli byť použité ako výberové kritériá pri posudzovaní prípustnosti ponúk, ale nie ako kritériá výberu.

— určil, že Francúzska republika si tým, že CUM uzavrela zmluvu o vypracovaní štúdií týkajúcu sa pomoci zhotoviteľovi konštrukcie čističky odpadových vôd v Chauvinière bez toho, aby predtým zverejnila oznámenie o vyhlásení metódy verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskych spoločností*, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice Rady 92/50, najmä z článku 15 ods. 2 smernice,

11. Francúzske orgány odpovedali na odôvodnené stanovisko Komisie listom zo 4. februára 2002, v ktorom uznali dôvodnosť prvej a tretej výhrady Komisie.

— zaviazal Francúzsku republiku na náhradu trov konania.

14. Francúzska vláda navrhuje, aby Súdny dvor:

12. Z toho dôvodu sa Komisia rozhodla podať žalobu, ktorej predmet sa obmedzuje len na druhú výhradu uvedenú v písomnej výzve a v odôvodnenom stanovisku.

— zamietol žalobu,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

III — Konanie

IV — Posúdenie

13. Vo svojej žalobe zapísanej do registra kancelárie Súdneho dvora 24. septembra 2002 sa Komisia domáha, aby Súdny dvor:

15. Komisia v zásade predkladá dva navzájom súvisiace tvrdenia na podporu svojho

stanoviska, že francúzska vláda si nespĺnila svoje povinnosti vyplývajúce z článku 15 ods. 2 smernice.

týkala spolupráce so zhotoviteľom konštrukcie pri realizácii jeho projektu na základe zmluvy o vypracovaní štúdií.

16. Tvrdí, že z oznámenia z 30. novembra 1996 týkajúceho sa súťaže návrhov, v rámci ktorej mali záujemcovia predložiť vo forme realizačnej štúdie koncepčné riešenie zosúladenia čističky odpadových vôd s príslušnými európskymi normami, a z dokumentov, na ktoré odkazuje spomínané oznámenie, vyplýva, že projekt ako celok bol rozdelený na tri etapy: najstť vhodné riešenie, pomoc pri vypracovaní technického programu na základe tohto riešenia a nakoniec vypracovanie a realizácia výsledného projektu.

19. Podľa oznámenia o súťaži návrhov mohli byť v rámci účasti na realizácii vykonané tri činnosti:

— pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri vypracovaní technického projektu,

— vypracovanie správy o vplyvoch plánovanej prevádzky na životné prostredie,

17. V prvej etape súťaže mohli vybraní záujemcovia získať cenu vo výške 600 000 FRF. Na pomoc zhotoviteľovi konštrukcie počas druhej etapy bola vyčlenená celková suma presahujúca 4,5 milióna FRF.

— pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri analýze ponúk na realizáciu prác tretej etapy.

18. Komisia ďalej uvádza, že z oznámenia o súťaži návrhov a zo súvisiacich dokumentov bolo takisto zrejmé, že prvá a druhá etapa, pokiaľ ide o ich predmet, sa líšili podstatným spôsobom. Predmetom prvej etapy bolo najstť vhodné riešenie zosúladenia čističky odpadových vôd. Druhá etapa sa

20. Komisia tvrdí, že tento podrobnejší opis druhej etapy podstatne presahuje predmet súťaže návrhov, ako je definovaný v článku 1 písm. g) smernice.

21. Komisia usudzuje, že oznámenie o súťaži návrhov z 10. novembra 1996 sa mohlo týkať iba prác prvej etapy.
22. Toto stanovisko je podľa jej názoru podporené samotným znením oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania, ktoré uvádza, že úspešný záujemca *môže* byť prizvaný k spolupráci na realizácii svojho projektu podľa zmluvy o vypracovaní štúdií.
23. Toto ustanovenie oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania nemôže byť relevantné, pretože predpokladá, že predmet tejto (nasledujúcej) zmluvy bol jasne definovaný a že jasné kritériá na jej uzavretie boli obsiahnuté v oznámení.
24. Vzhľadom na to, že ani jeden z týchto predpokladov nebol splnený, nemohol mať úspešný záujemca žiadnu istotu, že uzavrie zmluvu na realizáciu druhej etapy, nie to ešte, že by mu bol na ňu vznikol nárok.
25. Komisia tvrdí, že realizácia prác druhej etapy mala byť predmetom druhého výberového konania odlišného od súťaže návrhov v prvej etape.
26. Francúzska vláda tvrdí, že nemohli existovať žiadne pochybnosti o tom, že si obstarávateľ chcel vyhradiť možnosť uzavrieť zmluvu o vypracovaní štúdií s úspešným záujemcom, ktorou by ho zaviazal poskytnúť pomoc zhotoviteľovi konštrukcie. Oznámenie o súťaži návrhov z 30. novembra 1996, ako aj súvisiace pravidlá výberového konania boli v tomto ohľade jasné.
27. Obstarávateľ mal tak v druhej etape možnosť uzavrieť zmluvu o vypracovaní štúdií s úspešným záujemcom súťaže návrhov bez predchádzajúceho zverejnenia druhého oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.
28. Toto stanovisko bolo navyše potvrdené skutočnosťou, že v tejto súťaži návrhov bola k dispozícii cena len vo výške 600 000 FRF. Predstavovalo to menej ako polovicu výšky požadovanej na povinné zverejnenie súťaže v úradnom vestníku. Obstarávateľ by preto nebol povinný zverejniť oznámenie o vyhlásení metódy verejného obstarávania, ak sa týkalo iba súťaže návrhov zabezpečovanej prácu prvej etapy.
29. Z tohto malo byť odvodené, že zverejnenie oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania v úradnom vestníku preukázalo vôľu obstarávateľa ukázať, že táto vec sa netýka len súťaže návrhov, ale následne

tiež zmluvy o vypracovaní štúdií, kde výška odmeny presahovala minimálnu výšku stanovenú právom Spoločenstva.

šťajú výnimku z pravidiel zabezpečujúcich efektivitu práva Spoločenstva, vykladané reštriktívne.

30. Po druhé, francúzska vláda ďalej uvádza, že postup, ktorým sa riadi táto vec, bol v súlade so zákonodarstvom Spoločenstva a najmä s článkom 11 ods. 3 písm. c) smernice. Podľa tohto ustanovenia mohla byť zmluva o vypracovaní štúdií, ktorá nasledovala po súťaži návrhov, uzavretá v súlade s oznámením o vyhlásení metódy verejného obstarávania s úspešným záujemcom alebo úspešnými záujemcami súťaže. Skutočnosť, že podľa oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania bolo uzavretie zmluvy s úspešnými záujemcami v danom prípade nepovinné, nemohla ovplyvniť použiteľnosť vyššie uvedeného ustanovenia.

31. Vo svojej replike a duplike Komisia a francúzska vláda sústreďujú svoje tvrdenia na výklad článku 11 ods. 3 písm. c) smernice.

32. Podľa Komisie, ktorá sa v tejto súvislosti odvoláva na ustálenú judikatúru Súdneho dvora³, musia byť ustanovenia, ktoré pripú-

33. V danom prípade zverejnené oznámenie o vyhlásení metódy verejného obstarávania týkajúce sa súťaže návrhov iba poskytovalo možnosť uzavrieť zmluvu o vypracovaní štúdií s úspešným záujemcom, zatiaľ čo článok 11 ods. 3 písm. c) smernice pripúšťa uzavretie zmluvy na základe rokovacieho konania bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania, iba ak sa zmluva uzatvára po súťaži návrhov a *musí* byť na základe príslušných ustanovení uzavretá s jedným z úspešných záujemcov.

34. Komisia z toho odvodzuje, že v danom prípade boli prekročené medze výnimky zo všeobecných zásad verejného obstarávania, ktoré je potrebné vykladať reštriktívne.

35. Francúzska vláda tvrdenie Komisie spochybňuje. Tvrdí, že článok 11 ods. 3 písm. c) smernice sa má vykladať v tom zmysle, že obstarávateľ si môže ponechať právo vyhlásiť súťažné ponuky na zmluvu, ktorá nasleduje po súťaži v otvorenom konaní, ak je takáto možnosť výslovne uvedená v oznámení o vyhlásení metódy verejného obstarávania, prípadne v spojení s usmerneniami týkajúcimi sa výziev na predkladanie ponúk.

3 — Rozsudok z 18. mája 1995, Komisia/Talliansko, C-57/94, Zb. s. I-1249.

36. Takýto výklad by znamenal, že výnimku ustanovenú v článku 11 ods. 3 písm. c) by bolo možné uplatniť len v prípade, že by nasledujúca zmluva bola uzavretá so záujmom úspešným v predchádzajúcej súťaži. Vo všetkých ostatných prípadoch by musela byť uskutočnená ďalšia výzva na predkladanie ponúk v súlade s ustanoveniami smernice.

37. Zdá sa mi, že výhrady Komisie týkajúce sa nevyhlásenia ponuky na druhú etapu činností spojených s úpravou čističky odpadových vôd v Chauvinière sú odôvodnené, hoci tvrdenia, na ktorých sa tieto výhrady zakladajú, nie sú celkom presné.

38. Článok 1 písm. g) smernice uvádza prípady, keď obstarávateľ môže v súťaži postupovať osobitne.

39. Z oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania z 30. novembra 1996 je zrejmé, že prvá etapa činností, čiže uskutočnenie realizačnej štúdie rôznych možností úprav čističky odpadových vôd, zodpovedá vo všetkých ohľadoch definícii uvedenej v článku 1 písm. g) smernice. Predmetné plány alebo projekty sa týkajú hydraulického inžinierstva.

40. Činnosti plánované na druhú etapu však zodpovedajú článku 1 písm. g) smernice len sčasti. Zatiaľ čo tomu tak môže byť v prvej etape činností, najmä pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri vypracovaní podrobného technického programu, nie je tomu tak v prípade druhej a tretej etapy. Vypracovanie štúdie o vplyvoch prevádzky na životné prostredie, ani pomoc zhotoviteľovi konštrukcie pri analýze ponúk na realizáciu prác tretej etapy nezodpovedá definícii stanovenej v článku 1 písm. g) smernice. Tieto činnosti ani nemusia nevyhnutne vyplývať zo súťaže.

41. Výsledkom vyššie uvedeného je, že súťaž obmedzeného rozsahu presahuje oveľa širšiu oblasť činností s dosť podstatnou trhovou hodnotou presahujúcou 4,5 milióna FRF. V rámci konania uskutočneného obstarávateľom sa na tieto činnosti neaplikovali všeobecné pravidlá smernice vo veci postupov verejného obstarávania služieb.

42. Tým je dotknutý účinok smernice, ktorej základným cieľom je zabezpečiť, aby záujmovia o verejnú zmluvu mali zaručené

rovnaké postavenie pri formulovaní svojich ponúk, ako aj pri ich posúdení obstarávateľom.⁴

dzajúcej súťaže, nie je možné tvrdiť, že tu existuje funkčný vzťah medzi súťažou návrhov a následnou zmluvou, kde neskoršia sa „uzatvára po“ skoršej.

43. Kontrola postupu použitého pri predkladaní ponúk z hľadiska zlučiteľnosti s článkom 11 ods. 3 písm. c) smernice tento záver potvrdzuje.

46. Ani druhá podmienka podľa ustanovenia článku 11 ods. 3 písm. c) nie je splnená. V oznámení o vyhlásení metódy verejného obstarávania sa totiž výslovne uvádza, že úspešný záujemca môže byť pozvaný, aby sa zúčastnil na realizácii svojho návrhu.

44. Toto ustanovenie totiž pripúšťa výnimku zo všeobecných pravidiel v súvislosti s predchádzajúcou súťažou návrhov iba v prípade, ak sú splnené dve podmienky:

- a) predmetná zmluva vyplýva z predchádzajúcej súťaže;
- b) musí byť podľa daných pravidiel uzavretá s úspešnými záujemcami alebo s jedným z úspešných záujemcov zúčastnených na tejto súťaži.

47. Na rozdiel od francúzskej vlády som toho názoru, že druhá podmienka sa má vykladať reštriktívne. Vyplýva to z kumulatívnej povahy oboch podmienok uvedených v článku 11 ods. 3 písm. c); musí existovať funkčný vzťah medzi súťažou a následnou zmluvou tak, aby obstarávateľ mohol vopred oznámiť, t. j. v oznámení o vyhlásení metódy verejného obstarávania, že úspešný záujemca alebo jeden z úspešných záujemcov sa musí zúčastniť na následnej zmluve. V prípade neexistencie takéhoto funkčného vzťahu nie je možné následnú zmluvu vyhradiť pre úspešného záujemcu a je potrebné ju uzavrieť samostatne s primeraným ohľadom na všeobecné ustanovenia smernice.

45. V danom prípade nebola splnená ani prvá z uvedených podmienok, a to z dôvodov uvedených v bodoch 40 a 41. Ak zmluva je vo svojej podstate širšia ako rozsah predchá-

48. Vzhľadom na to, že na uzavretie danej zmluvy o vypracovaní štúdií nie je možné použiť výnimku stanovenú v článku 11 ods. 3

4 — Rozsudok z 18. októbra 2001, SIAC Construction, C-19/00, Zb. s. I-7725.

písm. c) smernice, mal obstarávateľ podľa článku 15 ods. 2 smernice zverejniť svoj úmysel prostredníctvom oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania v Úradnom vestníku Európskych spoločností.

o vypracovaní štúdií na pomoc zhotoviteľovi konštrukcie čističky odpadových vôd v Chauvinière sú dôvodné.

49. Následne som dospel som k záveru, že výhrady Komisie proti francúzskej vláde týkajúce sa predkladania ponúk na zmluvu

50. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Francúzsku republiku na náhradu trov konania, navrhujem, aby Francúzska republika bola zaviazaná na náhradu trov konania v súlade s článkom 69 ods. 2 rokovacieho poriadku.

V — Návrh

51. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor:

- určil, že Francúzska republika si tým, že Communauté urbaine du Mans uzavrela zmluvu o vypracovaní štúdií týkajúcu sa pomoci zhotoviteľovi konštrukcie čističky odpadových vôd v Chauvinière bez toho, aby predtým zverejnila oznámenie o vyhlásení metódy verejného obstarávania v *Úradnom vestníku Európskych spoločností*, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú zo smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992, najmä z článku 15 ods. 2 smernice,
- zaviazal Francúzsku republiku na náhradu trov konania.